

ลักษณะบทพระนิพนธ์ของ น.ม.ส. ที่เขียนวิทยานิพนธ์โลกอวโรชาวงน พอลจะแสดงให้เห็นว่าเหตุใดบทพระนิพนธ์ของพระองค์จึงได้รับความนิยมยกย่องจากผู้อ่านชาวไทยโดยทั่ว ๆ ไป ไม่ไว้วางพระเนตรเห็นจะเป็นคำประพันธ์ประเภทใด หรือมีเนื้อเรื่องอย่างใดก็ตาม ในบทนี้เขียนประมวลเหตุต่าง ๆ ที่ทำให้บทพระนิพนธ์ของ น.ม.ส. ดีเด่น นาวาน นาฬิกาไคคังนี้ คือ

1. เนื้อเรื่อง
2. ภาษาและสำนวนโวหาร
3. ข้อคิดเห็นที่ปรากฏในบทพระนิพนธ์
4. ความสมบูรณ์ของบทพระนิพนธ์

7.1 เนื้อเรื่อง

บทพระนิพนธ์ของ น.ม.ส. นั้นมีเนื้อเรื่องที่ทรงนิพนธ์ขึ้นเองทั้งหมด บางเรื่องทรงนำเค้าเรื่องมาจากแหล่งต่าง ๆ แต่เมื่อทรงนำมาแล้วก็นำมาดัดแปลงบ้างตามที่ทรงเห็นสมควร เช่น เรื่องกนกนคร พระนลคำฉันท เป็นต้น บางเรื่องก็เป็นเรื่องอิงพงศาวดาร ซึ่งนำมาจากพงศาวดารชาติต่าง ๆ เช่น พงศาวดารไทย คือเรื่องสามกรุง พงศาวดารฝรั่ง คือเรื่องสิบราชสมบัติ และพงศาวดารจีน คือเรื่องนางพญาสองไทเฮา ส่วนบทพระนิพนธ์ที่ทรงนิพนธ์ขึ้นเองนั้นมีหลายประเภท ซึ่งอาจแบ่งได้ตามชนิดของเนื้อเรื่องและลักษณะคำประพันธ์ เช่น ประเภทชมชื่น เบาทสมอง ไคแก่นิทานเรื่องต่าง ๆ ประเภทเป็นคติเตือนใจ ซึ่งส่วน ไคแกจกหมายจางวางว่า ประเภทวิชาการไคแกตลาดเงินตรา ประเภทเล่าเรื่องไคแกเรื่องของนักเรียนเมืองอังกฤษ ประเภทข้อคิดเห็นและวิจารณ์เรื่องต่าง ๆ ไคแกสารคดีต่าง ๆ ในสมัยสาม เป็นต้น ถ้าจะแบ่งตามลักษณะคำประพันธ์มีประเภทฉันท ไคแกพระนลคำฉันท ประเภทกลอนซึ่งประกอบด้วยกลอนหก กลอนแปด และกลอนเสภา ไคแกเรื่องกนกนคร สามกรุง และเสภาสกา ตามลำดับ ประเภทโคลง ราชกาพย์ ไคแกเรื่องสามกรุงและกาพย์เห่เรือ เป็นต้น

การขับพระนิพนธ์ของ น.ม.ส. มีวรรคสแตกต่างกันไปเช่นนี้ ทำให้ผู้อ่านไม่เบื่อหน่ายเพราะแต่ละเรื่องต่างก็ให้ความรู้และความบันเทิงในแง่ที่ต่างกัน และสิ่งที่สำคัญที่สุดก็คือ เรื่องที่ทรงนิพนธ์ขึ้นทุกเรื่องไม่เป็นภัยแก่สังคม แต่ในทางตรงกันข้ามกลับมีส่วนช่วยปรับปรุงสังคมในด้านต่าง ๆ ให้ดีขึ้น

7.2 ภาษาและสำนวนโวหารในบทพระนิพนธ์

น.ม.ส. ทรงใช้ภาษาและสำนวนโวหารที่ผู้อ่านอ่านแล้วไม่เบื่อหน่าย ในภาษาภาษาจะเห็นได้ว่าทรงพิจารณาเลือกคำที่จะนำมาใช้อย่างเคร่งครัด ทรงคำนึงถึงเสียงของคำ น้ำหนักคำ สัมผัส เพื่อให้ไพเราะและเหมาะสมแก่เนื้อเรื่อง ภาษาที่ทรงใช้ในบทพระนิพนธ์เป็นภาษาที่ไม่ฟุ่มเฟือย ทรงใช้คำอย่างประหยัด ไม่มีคำที่ไร้แล้วปราศจากประโยชน์เลย ทรงเลือกใช้คำง่าย ๆ ไม่วิเศษวิเศษหรือเป็นศัพท์ที่ยากจนเกินไป คำบางคำเป็นคำที่ทรงนำเข้ามาใช้ในวงการกวี บางครั้งก็ใหม่ทั้งรูปคำและความหมาย บางครั้งรูปคำเดิมแต่ความหมายใหม่ หรือรูปคำใหม่แต่ความหมายเดิม พระองค์ทรงมีเหตุผลในการใช้คำเหล่านั้นเสมอ ในด้านสำนวนโวหาร น.ม.ส. ทรงมีสำนวนโวหารที่แปลกและใหม่ ประกอบด้วยสำนวนเปรียบเทียบกับอุปมาอุปไมย ซึ่งมีส่วนทำให้ข้อความคมคายมากยิ่งขึ้น นอกจากนี้ น.ม.ส. ยังทรงแทรกพระอารมณ์ขันของพระองค์ไว้ในบทพระนิพนธ์ของพระองค์เสมอ ซึ่งทำให้เรื่องสนุกสนานและไม่หนักจนเกินไป

7.3 ข้อคิดเห็นที่ปรากฏในบทพระนิพนธ์

ข้อคิดเห็นต่าง ๆ ของ น.ม.ส. ที่ปรากฏอยู่ในบทพระนิพนธ์ของพระองค์นั้นว่ามีประโยชน์แก่ผู้อ่านมาก ข้อคิดเห็นของพระองค์มีหลายด้าน เช่น ด้านภาษา วรรณคดี การศึกษา เศรษฐกิจ สังคม ฯลฯ น.ม.ส. ทรงกล้าแสดงความคิดเห็นและวิจารณ์ในสิ่งที่ทรงถือว่าถูก ในขณะที่ผู้อ่านไม่กล้า กวดยเหตุที่ผู้อ่านจึงไม่ได้รับความรู้แปลก ๆ ใหม่ ๆ จากข้อคิดเห็นและการวิจารณ์เหล่านั้น

7.4 ความสมบูรณ์ของบทพระนิพนธ์

บทพระนิพนธ์แต่ละเรื่องแต่ละชนิด นอกจากจะแสดงให้เห็นถึงความรอบรู้ขององค์ผู้นิพนธ์ในด้านต่าง ๆ กันแล้ว ยังแสดงให้เห็นว่าพระองค์ได้ทรงศึกษาและค้นคว้าหลักฐาน

